

Відгук

офіційного опонента – доктора наук з фізичного виховання і спорту, професора Худолія Олега Миколайовича на дисертаційну роботу Топол Ганни Афанасіївни на тему “Комплексна оцінка підготовленості кваліфікованих спортсменок у художній гімнастиці”, представлену на здобуття наукового ступеня кандидата наук з фізичного виховання і спорту за спеціальністю 24.00.01 – олімпійський і професійний спорт.

Актуальність обраної теми. Актуальність теми дисертаційного дослідження визначається сучасним розвитком художньої гімнастики як виду спорту. Вивчення чинників, що впливають на ефективність тренувального процесу спортсменок, є однією з проблем спортивної науки. Збереження тенденції подальшого підвищення спортивно-технічної майстерності у групових вправах художньої гімнастики можливо на основі впровадження в практику алгоритму контролю видів підготовленості, який включає в себе організаційні заходи проведення контролю, програму контролю та комплексну оцінку спеціальної підготовленості гімнасток.

Проведений автором аналіз науково-методичної літератури дозволив встановити, що існує протиріччя між потребами процесу підготовки у групових вправах художньої гімнастики та рівнем його науково-методичного забезпечення. Автор вказує на відсутність єдиної системи оцінки можливостей гімнасток у групових вправах, яка передбачала б комплекс відповідних інформативних показників, що не дозволяє порівнювати результати, отримані різними авторами в рамках даного виду спорту.

Отже, актуальність проблеми та її недостатня розробленість зумовили вибір теми дисертаційного дослідження: «Комплексна оцінка підготовленості кваліфікованих спортсменок у художній гімнастиці».

Дисертація є завершеною науково-дослідною роботою, що виконана у Національному університеті фізичного виховання і спорту України відповідно до «Зведеного плану НДР у сфері фізичної культури і спорту на 2011–2015 рр.» Міністерства України у справах сім'ї, молоді та спорту за темою 2.12 «Формування системи багаторічного відбору та орієнтації спортсменів»

(№ держ. реєстрації 0111U001725). Внесок дисертанта, як співвиконавця теми, полягав у розробці алгоритму контролю та системи оцінки підготовленості спортсменок в групових вправах художньої гімнастики.

Ступінь обґрунтованості наукових положень, висновків і рекомендацій, сформульованих у дисертації. Наукові положення, висновки і рекомендації сформульовані в дисертаційній роботі достатньо обґрунтовано. Вірогідність результатів забезпечена адекватністю методів дослідження, достатньою кількістю досліджуваних, коректною статистичною обробкою експериментальних даних, а також позитивним ефектом впровадження результатів роботи в практику. Позитивним є впровадження комплексної системи оцінки підготовленості гімнасток з урахуванням їх взаємодії в команді та індивідуальних особливостей в процесі підготовки групових вправ.

Висновки, сформульовані в роботі, відповідають поставленим завданням, впливають зі змісту дисертаційного дослідження. Їх об'єктивність і новизна не викликають сумніву.

Теоретична і практична значущість результатів дослідження. Значення результатів роботи полягає в обґрунтуванні алгоритму контролю на основі комплексної системи оцінки підготовленості гімнасток в процесі підготовки групових вправ.

Автором вперше:

- на основі визначення провідних факторів та видів підготовленості, які забезпечують ефективність змагальної діяльності в групових вправах художньої гімнастики, виділений комплекс інформативних тестів і показників для оцінки підготовленості гімнасток;
- розроблений алгоритм контролю видів підготовленості, який включає в себе організаційні заходи проведення контролю, програму контролю та комплексну оцінку спеціальної підготовленості гімнасток;
- розроблена комплексна система аналітичної оцінки підготовленості гімнасток у групових вправах, яка дозволяє в інтегральних оцінках

схарактеризувати можливості спортсменок, виявити їх сильні і слабкі сторони підготовленості для корекції тренувального процесу.

Матеріали дослідження можуть використовуватися у практиці роботи тренерів-викладачів, як дані для лекційного викладу у навчальних закладах фізичної культури. Запропонований алгоритм контролю видів підготовленості гімнасток у групових вправах дозволяє тренеру коригувати підготовку гімнасток в річному циклі. Результати досліджень апробовано і впроваджено в практику підготовки кваліфікованих гімнасток у групових вправах – членів збірних команд СК «Скіф» і КДЮСШ «Олімп» м. Києва.

Результати досліджень впроваджено в навчальний процес Національного університету фізичного виховання і спорту: кафедри спортивних видів гімнастики у викладанні дисципліни «Теорія і методика викладання обраного виду спорту (художня гімнастика)», 1–2 курс (2016); кафедри теорії та методики спортивної підготовки і резервних можливостей спортсменів у викладанні дисципліни «Загальна теорія підготовки спортсменів», 3 курс (2016).

Впровадження результатів дослідження у практику підтверджено актами.

Оцінка змісту дисертації, її завершення в цілому. Дисертація складається зі вступу, п'яти розділів, практичних рекомендацій, висновків, бібліографічного списку та додатків. Робота викладена на 167 сторінках основного тексту, містить 43 таблиці, 29 рисунків, 19 додатків. Список опрацьованої літератури становить 207 джерел.

Вступ відображає стан наукової проблеми, її значущість, підстави та вихідні дані для розробки теми, обґрунтування необхідності проведення дослідження, мету, завдання, об'єкт і предмет дослідження, наукову новизну, практичне значення результатів, особистий внесок здобувача, апробацію дисертації, публікації.

У першому розділі **«Проблема контролю підготовленості кваліфікованих спортсменок у художній гімнастиці на сучасному етапі»** Виконано добротний аналіз. Розглянуто особливості контролю як функції

управління процесом підготовки спортсменів в складно-координаційних видах спорту. Проаналізовані тести, які використовуються в процесі контролю підготовленості спортсменок в художній гімнастиці. Зроблений висновок про необхідність структурного підходу в оцінці спортивної підготовленості спортсменок.

У другому розділі **«Методи та організація дослідження»** наведено методи й етапи дослідження, спрямовані на вирішення завдань дисертаційної роботи, а також відомості про контингент учасників дослідження.

У третьому розділі **«Обґрунтування підходу і розробка алгоритму контролю підготовленості кваліфікованих гімнасток в групових вправах»** досліджено особливості тренувальної та змагальної діяльності кваліфікованих гімнасток у групових вправах, визначено значущі показники та тести для оцінки підготовленості гімнасток, що спеціалізуються в групових вправах, обґрунтовано підхід та розроблено алгоритм контролю видів підготовленості гімнасток у групових вправах художньої гімнастики.

Матеріали розділу стали методологічною основою для розробки алгоритму проведення комплексного контролю підготовленості кваліфікованих гімнасток, що спеціалізуються в групових вправах.

У четвертому розділі **«Розробка комплексної системи оцінки підготовленості гімнасток у групових вправах і перевірка її ефективності в тренувальному процесі»** представлено комплексну систему оцінки підготовленості кваліфікованих гімнасток, що спеціалізуються в групових вправах; здійснено оцінку рівня підготовленості кваліфікованих гімнасток; перевірено ефективність використання комплексної оцінки підготовленості спортсменок в художній гімнастиці.

Позитивним є використання у педагогічному контролі регресійних моделей для розрахунку інтегральної оцінки підготовленості гімнасток.

У п'ятому розділі **«Аналіз та узагальнення результатів дослідження»** здійснено узагальнення експериментальних даних і теоретичний аналіз. Це дозволило сформулювати висновки та рекомендації щодо підвищення

ефективності процесу підготовки спортсменок у групових вправах.

Таким чином, дисертація є завершеною науковою працею у якій системно викладені матеріали дослідження.

Матеріали дослідження повно опубліковані у 15 наукових працях: 6 робіт, в яких висвітлено основні наукові результати дисертації, 5 з них в спеціалізованих виданнях України, та 4 представлені в журналах, які входять до наукометричних баз; 6 статей апробаційного характеру, 3 статті, які додатково відображають наукові результати роботи..

Зміст автореферату ідентичний основним положенням дисертаційної роботи.

Зауваження щодо змісту дисертації. До дисертаційної роботи є деякі зауваження:

1. Не зрозуміло, як розраховувалися вагові коефіцієнти які використані для підсумкової оцінки (розділ 4.1, табл. 4.12).
2. При детальному розгляді формули “підсумкової оцінки” виникає питання, чому не був використаний регресійний аналіз (с. 101).
3. У розділі 2.1.8 наведені методи математичної статистики, які індиферентно викладені відносно експериментального матеріалу.
4. У висновку 7 задекларовано: “розроблений алгоритм контролю видів підготовленості включає в себе організаційні заходи проведення контролю, програму контролю та комплексну оцінку спеціальної підготовленості гімнасток”, а розкрито лише алгоритм комплексної оцінки, відсутній матеріал програми контролю.
5. На рис. 3.4 наведений “Алгоритм проведення комплексного контролю підготовленості кваліфікованих гімнасток, що спеціалізуються в групових вправах”. Для елемента “Корекція” акцентованого експериментально обґрунтування не представлено. Але у новизні роботи вказується на “ефективність управління тренувальним процесом”, а у висновку 6 на можливість “обирати можливі варіанти корекції тренувального процесу”. Які?
6. Для визначення інформативності тестів використані експертні оцінки, виникає питання чому не використані кількісні характеристики підготовленості спортсменок і факторний аналіз для визначення

